

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. III. Hæreticorum[m] objectiones solvuntur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

sanguinis Christi, sub accidentibus panis & vini Deo facta: nam ut ait Angustinus libro 4. de Trinit. cap. 14. *Quid iam gratè offerre potest possit, quam caro sacrificii nostri, & corpus essetia Sacerdotis nostri?* Non deest etiam Magister legitimus, scilicet Christus, & Sacerdotes, quibus dicendo, *hoc facite in meam commemorationem*, potestatem ad hoc dedit, est enim usitatum in Scriptura, ut verbum *facere* pro sacrificio interpretetur. *Luce 2. Ut facerent secundum consuetudinem legis*, hoc est ut sacrificarent. Reperitur quoque in Missa sufficiens hostiæ immutatio, non quidem per mortem veram & realem Christi, sed vel per consumptionem specierum, quæ ipse à Sacerdote celebrante, ad quam corpus & sanguis Christi amittunt esse sacramentalis; vel per hoc quod ex vi verborum consecrationis, sanguis ponatur seorsum à corpore, licet per concomitantiam simul cum eo existat. Tandem in ea est recognitio supremi Dei dominii, cum ad hoc fiat illa oblatio & immutatio hostiæ: Ergo Missa est verè & propriè sacrificium.

§. III.

Hereticorum objectiones solvuntur.

18. **O**bjiciunt primò heretici: Quod est sacramentum & testamentum, non est sacrificium propriè sumptum: Sed Eucharistia est sacramentum & testamentum: Ergo non est sacrificium propriè sumptum. Minor est certa, Major verò probatur. Rationes sacramenti & testamenti pugnant cum ratione sacrificii, quandoquidem sacrificium offertur Deo, Sacramentum autem nobis datur à Deo, & testamentum est promissio hereditatis à Deo habendæ: ridiculum autem est dicere quod hæres det aliquid testatori per testamentum ipsum: Ergo &c.

19. Respondeo distinguendo Majorem: Quod est sacramentum & testamentum, non est sacrificium, secundum eandem rationem, concedo Majorem: secundum diversam, nego Majorem. Similiter concessa Minori, distinguo Consequens: Ergo Eucharistia non est sacrificium, secundum eandem rationem quæ est sacramentum, vel testamentum, concedo: secundum diversam, nego. Quæ admodum enim Agnus Paschalis in lege veteri sacramentum erat & sacrificium: sacramentum, quatenus erat signum visibile invisibilis gratiæ; sacrificium, in quantum Deo offerebatur. Ita Eucharistia, quatenus nobis relicta, ut sit signum nostræ sanctificationis, habet rationem sacramenti; quatenus autem Deo offertur in recognitionem supremi dominii quod habet in vitam & in mortem, habet rationem sacrificii; in quantum verò est portio legati nobis testamento relicti; & pignus accipiendi residuum, nempe gloriæ cælestis hereditatem; sive quatenus est instrumentum publicum divinæ voluntatis & promissionis, habet rationem testamenti, seu signaculi voluntatis Christi testatoris: sicut Exodi 24. sanguis victimarum, effusus super populum, fuit simul sacrificium & testamentum.

Neque est repugnantia, illud idem quod à Deo accepimus, ipsi offerri à nobis. Tum quia nihil possumus Deo dare vel offerre, quod ab ipso prius non acceperimus. juxta illud 1. Paralip. 29. *Tua sunt omnia, & quæ de manus tua accepimus, reddimus tibi.* Tum etiam, quia non repugnat aliquid Deo dari, id est offerri ab hominibus, quatenus ad ipsius majestatem protestandam immutatur,

& idem dari hominibus à Deo, quatenus Deo illud ipsum refert ad hominum utilitatem. Sic Christi opera meritoria, Deo donabantur, sed offerebantur à Christo; & tamen ipsi ad gloriam corporis, & nominis sui exaltationem, inde que ad salutem profuerunt, & exteras non donata sunt. Sic etiam in lege veteri sacrificia multa cedebant in usum Sacerdotum, & aliorum.

Objiciunt secundo: Quod Christus factus in institutione sacramenti Eucharistiæ, & per consecrationem, non fuit verè sacrificium: Ergo necesse est fit modo in Missa. Consequenter patet, Antecedens verò probatur, quia aliàs sacrificium illud quod Christus obtulisset, cum fuisset valoris immutatio, consummasset nostram redemptionem, utpote non fuisset opus cruento sacrificio crucis, ut illam consummaret.

Respondeo negando Antecedens: nam ut præ arguimus, Christus Dominus habet sacerdotium rigorosè & propriè dictum, secundum ordinem Melchisedech: Ergo id quod obtulisset, secundum ordinem & ritum talis Sacerdotii, est sacrificium propriè dictum; Sacerdotium autem correlativè se habet ad sacrificium propriè dictum, juxta illud Apostoli ad Hebræos 5. *Omni Pontifex constituitur ut offerat dona & sacrificia pro peccatis.* Ad probationem in contrarium dico quod sicut alia Christi opera, quæ sunt in merito & satisfactoria, subordinata videntur passioni, per quam erant consummanda quæ redemptionem; sic & sacrificium inveniatur, ab ipso ante passionem celebratum, fuit juxta pactum & beneplacitum & subordinatum passioni, quæ redemptio nostra consummaretur, juxta illud quod canit Ecclesia: *Qui salutem hominibus paravit in ligno crucis consummasisti;* ideoque fuitum passioni, & cruento sacrificio crucis, locum non obtulisset.

Objiciunt tertio: In nova lege nullum est sacrificium propriè dictum, saltem ipsi propriè. Ergo Missa non est verè sacrificium. Consequenter patet, Antecedens probatur primo. Christus Dominus Samaritanos interrogavit, an dicerent Deus coli & adorari in Templo, vel in monte Gerizim? Responder Joan. 4. *Mulier crede mihi, qui venit hora quando neque in monte hoc, neque in Hierosolymis adorabitis Patrem, sed ubi adorabunt eum, in spiritu & veritate. Spiritus est Deus, & eo qui adorant eum, in spiritu & veritate oportet adorare.* Ubi adorare idem est ac sacrificare, quæ ratio enim erat inter Judæos & Samaritanos, quæ in loco deberet offerri sacrificium; & ita sumitur adorare Genes. 22. *Postquam adoraverimus, revertemur ad vos, & Actorum 8. Venerat adorare in Jerusalem.* Ergo Christus pro lege nova solum consummasset sacrificia spiritualia & invisibilia, non extera & visibilia.

Secundo, Cum Christus sit Sacerdos in æternum, ut ait Paulus ad Hebræos 7. & in veteri lege idè solum multiplicarentur Sacerdotes, quæ morte prohibebantur permanere; in lege gratæ nulli debent esse Sacerdotes Christo succedentes: Ergo nec sacrificia, Sacerdotum enim & sacrificiorum sibi mutuo correspondent, ut supra est expositum Apostolo ostensum est.

Tertio Sacrificium crucis habet vim immutandi & semper manentem, unde Apostolus ad Hebræos 10. *Vnà oblatione (Christus) consummasavit in sempiternum sacrificios.* Et Christus

Joan. 19. per illam vocem, *Consummatum est*, A satis expressit, uno sacrificio crucis se complevisse omnia quæ ad nostram salutem necessaria erant: Ergo superfluum est omne aliud sacrificium: imò aliud constituitur, videtur esse negare virtutem & sufficientiam sacrificii crucis,

Respondeo Majorem esse veram duntaxat in sacrificio cruento, qualia erant sacrificia legis antiquæ, in quibus animalia immolabantur, & quale fuit sacrificium crucis: sacrificium autem Missæ, non est sacrificium cruentum, sed incruentum, quale fuit sacrificium Melchisedech; quamvis sit etiam representativum sacrificii cruenti, in ara crucis semel à Christo oblato; quatenus in sacrificio Missæ, sanguis Christi ex vi verborum ponitur separatim à sanguine, fitque in eo mystica effusio sanguinis, *per gladium verborum*, ut Cyrillus loquitur. De quo fufius articulo sequenti.

§. IV.

Corollarium præcedentis doctrine.

EX dictis inferes, unicum esse in Ecclesia Eucharistiæ sacrificium, nec posse aliud dari: Sacrificium enim Eucharistiæ, ex parte rei oblatæ, est infiniti valoris, & representat sacrificium crucis, imò est idem cum illo ex parte hostiæ & principalis offerentis, licet non ex parte modi & rationis offerendi: Sed crucis sacrificium ratione infiniti valoris fuit unicum, una enim oblatione consummavit in æternum sanctificatos, ut inquit Apostolus: Ergo pariter sacrificium Missæ unicum esse debet. Unde Tridentinum sess. 22. in principio, illud *singulare sacrificium* appellat, & Ecclesia oratione secreta post septimam Dominicam Pentecostes, sic ait: *Deus qui legalium differentiam victimarum, unus sacrificii perfectione sanxisti.* Item Leo Papa serm. de passione sic habet: *Ut uno expletur sacrificio variarum differentia victimarum.*

Dices, Sacramenta multiplicantur in Ecclesia, non obstante quod per illa nobis communicetur efficacia sanguinis & passionis: Ergo etiam potest in ea dari multiplex Eucharistiæ sacrificium, quævis illud Christi passionem repræsentet. Unde Ecclesia in benedictione Cerei Paschalis, oblationem incensi sacrificium appellat, dicens: *Suscipe sancte Pater incensi hujus sacrificium vespertinum.*

Respondeo, concessio Antecedente, negando consequentiam & paritatem, diversa enim est ratio de sacramentis & de sacrificio: sacramenta enim primò & per se ordinantur ad sanctificandum nos, & ad dandum nobis effectus gratiæ per redemptionem & sanguinem Christi; unde cum non repugnet effectus gratiæ & redemptionis multiplicari, etiam si ipsa passio & redemptio non multiplicentur; non repugnat, imò potius convenit, sacramenta in lege nova multiplicari; præsertim quia diversæ dispositiones exiguntur ad illos diversos effectus: v.g. ad obtinendam primam gratiam alia requiritur dispositio, quam ad augmentum illius: Sacrificium autem Eucharistiæ ordinatur ad representandam passionem Christi ut in se est, & non solum in effectu suo, id est in gratia nobis collata; imò est idem in substantia cum illo sacrificio, ut supra dicebamus. Unde sicut passio illa fuit una in se, ita sacrificium Eucharistiæ unum tantum esse debet.

Ad illud verò quod subjicitur de oblatione incensi in benedictione Cerei Paschalis, dicendum est, talem oblationem lato & improprio modo sacrificium ab Ecclesia appellari. Quod ex eo patet, quod sacrificium à solo Sacerdote offerri possit, cum sacrificium & Sacerdotium correlativa sint: illa verò oblatio incensi in benedictione Cerei Paschalis, à Diacono fieri solet.

R r ARTI-

23. Respondendo negando Antecedens. Ad cujus primam probationem dico, Christum in colloquio illo quod cum Samaritana habuit, solum declarare voluisse, quod neque in monte illo, neque in Hierusalem, imposterum adoraretur aut coleretur Deus sacrificiis carnalibus Judæorum, non tamen negasse futuram aliam adorationem & sacrificium, quod omnino spirituale esset, quoad suam virtutem & modum existendi rei oblatæ, nempe sacrificium Eucharistiæ, in quo Christus invisibilis, & sacramentali modo continetur, licet sit visibile ex parte specierum quibus continetur, & ceremoniarum quibus celebratur. Unde qui hoc sacrificio Deum colit, in spiritu & veritate adorat.

Ad secundam dicendum quod licet ex eo quod Christus sit Sacerdos in æternum, non habeat successores in Sacerdotio, & consequenter non sint modò Sacerdotes paris cum eo potestatis, non tamen inde fit quod nullos habeat Sacerdotes vicarios, ministros, & dispensatores; quin potius cum jam non fungatur suo Sacerdotio, per se & immediatè offerendo sacrificia, necesse est quod habeat plures vicarios, per quos hoc faciat, & Sacerdotio fungatur, juxta illud 2. ad Corinth. 5. *Pro Christo legatione fungimur, tanquam Deo exhortante per nos.* Neque repugnat unitari Sacerdotii Christi, plures habere in terris ministros, qui vice ipsius visibile offerant sacrificium: sicut licet Christus unus sit Doctor & Magister noster, ut dicitur Matth. 23. hoc tamen non impedit, quin plures habeant in terris ministros, qui vice ipsius doceant, & gregem pascant verbo & doctrina.

Ad tertiam probationem dico quod licet sacrificium crucis habeat vim infinitam & semper manentem ad sanctificandum, ut tamen ejus effectus nobis efficaciter applicetur, egemus alio sacrificio quod ab eo dependeat, vimque suam ex ipso habeat, quale est sacrificium Missæ. Verba autem illa, *Consummatum est*, quæ Christus antequam spiritum emitteret, protulit, ab illo dicta sunt, tum ob consummationem Scripturarum, quæ omnes in Christi morte fuerunt verificatæ: tum propter singularem paterno præcepto de morte lubunda obedientiam.

24. Instant Sectarii & dicunt effectum sacrificii crucis nobis sufficienter applicari, per prædicationem verbi, administrationem Cœnæ Domini, & Baptismum.

Sed hæc instantia, si quid valeret concluderet etiam supervacaneam esse Cœnam Domini, quia fructus crucis satis applicatur per Baptismum, imò Baptismum inutilem esse, cum sola prædicatione verbi divini excitari possit fides per quam applicetur fructus crucis. Licet ergo, si Deus voluisset, potuisset effectus sacrificii crucis, nobis sufficienter applicari per unicum medium, placuit tamen ipsi varia media instituire, quibus plenius, facilius, & luavius, effectus ille nobis applicaretur: unam autem ex illis mediis dicimus esse sacrificium Missæ.

25. Objicies quod Hostia quæ in sacrificio offertur, debet occidi: Sed Christus qui in Missa offertur, non occiditur: Ergo Missa non est verum & proprium sacrificium.

Tom. V.